

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Polski badacz odkrył wczesne przedstawienie mozaikowe rzymskiego koła hydraulicznego

Najstarsze przedstawienie hydraulicznego koła wodnego na rzymskiej mozaice ma około 1700 lat i pochodzi z Apamei (obecna Syria) - uważa prof. Marek T. Olszewski

z Uniwersytetu Warszawskiego. Najstarsze znane do tej pory było późniejsze o ok. 150 lat - twierdzi badacz.

Naukowiec z Wydziału Archeologii UW dokonał ustalenia w nietypowy sposób. Analizowana mozaika została skradziona przez rabusiów w 2011 r., tuż po nielegalnych wykopaliskach w syryjskiej Afamii (było to starożytne miasta Apamea). Teraz naukowcy analizują ją tylko na podstawie kilku fotografii, które wykonali i upublicznili złodzieje.

Zdaniem badaczy skradziona mozaika ma ok. 19 m kw. i składa się z trzech pasów, na których widoczne są przedstawienia figuralne.

Na najniższym pasie ukazane jest ogromne koło hydrauliczne, czyli noria. Źródła ikonograficzne ilustrujące użycie tego urządzenia w antyku grecko-rzymskim są nieliczne.

"Jest to najstarsze dotąd znane tego typu przedstawienie, bo starsze o ok. 150 lat od tego, który dotychczas było uważane za najbardziej wiekowe, i pochodzące również z Apamei. Nowo zidentyfikowane pochodzi z pierwszej połowy IV w. n.e., być może z czasów cesarza Konstantyna Wielkiego (306-337 rok n.e.)" - podkreślił dr hab. Marek T. Olszewski w informacji przesłanej Nauce w Polsce.

Koła wodne były napędzane siłą nurtu wody rzecznej i służyły do podnoszenia, w sposób regularny i cykliczny, dużej ilości wody czerpanej z rzeki. Następnie z czerpaków woda przelewała się do umieszczonego nawet o 16 m powyżej kanału w akwedukcie.

Jak opowiada badacz, po III/II w. p.n.e., koła hydrauliczne (norie) były powszechnie stosowane, nie tylko na obszarach wschodu rzymskiego zwłaszcza wzdłuż Orontesu i Eufratu, ale również w rzymskich prowincjach w Europie.

To urządzenia hydrauliczne służące do nawadniania pól, ogrodów oraz zaopatrywania miast, a szczególnie fontann, term i domostw, w bieżącą wodę.

Nazwa noria jest pochodzenia semickiego (syriacki i arabski). To na Bliskim Wschodzie urządzenie to było używane przez mieszkańców najdłużej we współczesnej historii, np. w Syrii aż do XX w., do momentu wprowadzenia mechanicznych pomp hydraulicznych zasilanych pompą spalinową.

Jak opowiada naukowiec, ukazana na mozaice z Apamei noria składa się z drewnianego koła zainstalowanego na bardzo solidnej, kamiennej strukturze piramidalnej. Koło hydrauliczne czerpie wodę z rzeki Orontes, i zaopatruje w nią widoczne - z zewnątrz, jak i jednocześnie, od wewnątrz, łaźnie rzymskie z basenem i ze zjeżdżalnią stanowiącą atrakcję dla chłopców pochłoniętych wspólną zabawą.

Koła hydrauliczne rozprzestrzeniły się z Bliskiego Wschodu w europejskich prowincjach rzymskich, takich jak Italia, Dalmacja, Galia i Iberia.

Norie w okresie rzymskim rozprzestrzeniły się po europejskich prowincjach Cesarstwa Rzymskiego.

"Należy pamiętać, że w antyku grecko-rzymskim istniały różnorodne typy urządzeń służących do nawadniania pól uprawnych. Najczęściej działały dzięki sile ludzi, ale często zwierząt - wołów, osłów czy dromaderów" - opisuje archeolog.

Olszewski prowadzi badania we współpracy z Directorate General for Antiquities and Museums (DGMA) w Damaszku. Nie są znane losy mozaiki, którą rabusie oddzielili od podłoża i sprzedali za

pośrednictwem międzynarodowych handlarzy kolekcjonerom antyków. Obecnie Interpol poszukuje zabytku.

Źródło: pap.pl

<http://laboratoria.net/aktualnosci/30138.html>

23-12-2024

Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia

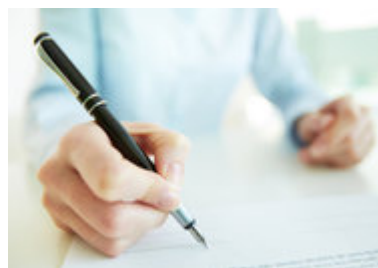
Najserdeczniejsze życzenia zdrowych, radosnych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia.

23-12-2024

Zapraszamy na wyjątkową edycję Targów PCI Days 2025!

Odbędą się one w dniach 11-13 czerwca w Expo XXI w Warszawie.

23-12-2024

Zawał już dawno przestał być chorobą

mężczyzn

Kobiety często nie czują typowych bólów co skutkuje gorszymi wynikami.

23-12-2024

Świąteczna apteczka

Szczypta umiaru i coś na zgage

23-12-2024

Radioaktywny pluton się nie ukryje

Naukowcy znajdują go nawet na lodowcach

23-12-2024

Złoty Medal Chemii przyznany po raz 14

Wyłoniono autorów najlepszych prac licencjackich i inżynierskich.

23-12-2024

Polacy są umiarkowanie prospołeczni

Polacy chcą wspierać materialnie.

23-12-2024

Związek między traumą z dzieciństwa a zespołem jelita drażliwego

Pokazały badania polskich naukowców.

Informacje dnia: [Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia Zapraszamy na wyjątkową edycję Targów PCI Days 2025! Zawał już dawno przestał być chorobą mężczyzn Świąteczna apteczka Radioaktywny pluton się nie ukryje Złoty Medal Chemii przyznany po raz 14 Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia Zapraszamy na wyjątkową edycję Targów PCI Days 2025! Zawał już dawno przestał być chorobą mężczyzn Świąteczna apteczka Radioaktywny pluton się nie ukryje Złoty Medal Chemii przyznany po raz 14 Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia Zapraszamy na wyjątkową edycję Targów PCI Days 2025! Zawał już dawno przestał być chorobą mężczyzn Świąteczna apteczka Radioaktywny pluton się nie ukryje Złoty Medal Chemii przyznany po raz 14](#)

Partnerzy